

העמקת הקרע: רוב דמוקרטי בבית הנבחרים האמריקאי תומך בהפסקת הסיוע הצבאי לישראל

אבישי בן ששון-גורדיס | גיליון 2171 | 16 ביולי 2026

בהצבעה בבית הנבחרים של הקונגרס האמריקאי תמכו אמש כמחצית מחברי המפלגה הדמוקרטית, המהווים רוב בפועל, בהפסקה מיידית של הסיוע הצבאי הכספי לישראל בסך 3.3 מיליארד דולר בשנה. ההצעה להפסקת הסיוע נכשלה בשל התנגדות המפלגה הרפובליקנית והמחצית השנייה של הדמוקרטים, אולם השיעור הניכר של החברים שתמכו בה מבטא את השבר העמוק ביחס המפלגה הדמוקרטית לישראל. שבר זה התבטא גם בבחירות הפנימיות במפלגה בהן הפכה הברית עם ישראל לסוגיית מחלוקת המועילה בעיקר למתנגדי ישראל. אם תזכה המפלגה הדמוקרטית ברוב בבית הנבחרים, כצפוי בבחירות האמצע בנובמבר, סביר שהיא תוביל לשינויים חדים במבנה היחסים עם ישראל. שינויים אלה עשויים להשפיע כבר על הסכם הסיוע שנמצא בתוקף עד 2028. שינוי במדיניות הישראלית, בעיקר בנושא הפלסטיני, עשוי לרכך את עמדת מרכז המפלגה הדמוקרטית ביחס לישראל, אך לא יעלים את הביקורת. כדי להיות אפקטיבי, שינוי כזה במדיניות הנוכחית של ישראל ידרוש יותר מהתחייבויות כלליות או הצהרות רטוריות.

רוב חברי הקונגרס של המפלגה הדמוקרטית (103 מתוך 212) תמכו אמש בהצעת תיקון לתקציב שנועדה לבלום מיידית את 3.3 מיליארד הדולר השנתיים לצורך רכש צבאי המובטחים לישראל על ידי הממשל האמריקאי. 98 דמוקרטים הצביעו נגד ההצעה ועוד עשרה נמנעו.

ההצעה, שהוגשה על ידי חבר הקונגרס הרפובליקני המורד מהאגף הימני של המפלגה, תומאס מאסי, נכשלה כצפוי כאשר כל הרפובליקנים מלבדו הצביעו נגדה. דמויות בכירות משורות המפלגה הדמוקרטית, ובהן החברה השנייה במעמדה בהנהגת המפלגה בקונגרס, יושבת ראש בית הנבחרים לשעבר ננסי פלוסי, וכן נציגים הידועים ברקורד הפרו-ישראלי שלהם, הצביעו בעד ההצעה. בכירים אחרים במפלגה, ובהם מנהיג המיעוט הדמוקרטי חאקים ג'פריס, התנגדו לעצירת התקציב, אולם נמנעו מהפעלת משמעת מפלגתית, בין היתר מתוך הבנה שמהלך כזה נידון כנראה להיכשל והיה מעמיק את הקרע הקיים ממילא במפלגה סביב ישראל.

בהודעות חברי הקונגרס בהן נימקו את החלטתם ביחס להצעה, שולטות התייחסויות שליליות לממשלת ישראל הנוכחית והעומד בראשה; לאופן שבו ישראל ניהלה ומנהלת את מלחמותיה באזור, ובכלל זאת הפגיעה בחפים מפשע (רבים השתמשו במושג genocide); ולהיותה מדינה עשירה עם תקציב ביטחון גדול שאינה זקוקה לסיוע אמריקאי ישיר. חלק ממתנגדי ההחלטה נמנעו מלצאת להגנת ישראל ישירות ותלו את התנגדותם בכך שההצעה היא תרגיל פוליטי מצד הרפובליקנים וכרוכה ברכיבים אליהם הם מתנגדים.

תוצאות ההצבעה מצביעות על השחיקה החמורה במעמדה של ישראל בקרב דמוקרטים. על אף שנכשלה, יש לה כמה משמעויות חשובות לישראל:

1. **עתיד הסיוע הצבאי לישראל** – אם, כצפוי, יתגבש בקונגרס רוב דמוקרטי לאחר בחירות האמצע ב-3 בנובמבר, סביר כי נראה לחץ עז מצד מחוקקים לשנות את דפוס היחסים בין ישראל לבין ארצות הברית. מטרתם הראשונה תהיה לשנות את הסיוע הכספי השנתי שמשמש את ישראל לרכש בתעשיות האמריקאיות. בימים אלה, נדון בין ישראל לארצות הברית מזכר הבנות ביטחוני חדש (MoU) שיחליף את זה שנחתם ב-2018. על פי דיווחים, במזכר זה כלולה הפחתה הדרגתית של רכיב הסיוע הישיר. השאלה כעת תהיה לא האם סיוע זה יפחת, אלא באיזו מהירות. בנוסף, תוכניות לשיתוף פעולה בתעשיות הצבאיות יזכו גם הן לביקורת, ויגבר הלחץ להשתמש בחקיקה קיימת לפיקוח על שימוש בנשק אמריקאי, כדי להגביל גם את הרכש הצבאי הישראלי.

2. **חולשת מודל ה-MoU** – מזכר ההבנות בין ישראל לארצות הברית נחתם בין ממשלות שתי המדינות ולא עובר כחקיקה באף אחת מהמדינות. כתוצאה מכך, הממשל האמריקאי נדרש לאשר מדי שנה במסגרת התקציב את רכיב הסיוע לישראל. בעבר, נהנתה ישראל מתמיכה רחבה בשתי המפלגות הגדולות בארצות הברית, ולכן התקציב לא עורר קושי משמעותי. אולם, ההצבעה אתמול ממחישה כי לא רק שההסכם הבא מצוי בסיכון, גם מימוש ההסכם הנוכחי בזמן שנותר עשוי להיתקל בקשיים. אם יצליח הקונגרס לבלום תקציבים שכבר הובטחו, תיאלץ ישראל (ועמה הממשל האמריקאי) למצוא מקורות מימון חלופיים להתחייבויות רכש שכבר ניתנו בעד תקציב זה.

3. **מרכזיות הנושא הפלסטיני והשדולה הפרו-ישראלית** – עבור רוב הולך וגדל בקרב תומכי המפלגה הדמוקרטית, נתפסת ישראל כמדינה דכאנית הפועלת בניגוד לערכיהם ולאינטרס האמריקאי. בליבת תפיסה זו נמצאת מדיניות ישראל ביחס לפלסטינים. מגמה זו משליכה גם על תפיסת השדולה הפרו-ישראלית איפא"ק שהופכת במהירות לסמל לכוחות השליליים הפועלים בפוליטיקה האמריקאית. שינוי במדיניות ממשלת ישראל בנושא הפלסטיני יקל על תומכי ישראל במפלגה – מהם עדיין יש רבים, כולל אלה שנדחקו לתמוך בהצעה אמש – להצדיק את תמיכתם בברית בין המדינות. עם זאת, ככל שחולף הזמן, הדרישות המינימליות שיוצבו לישראל בהקשר זה רק יגברו, ויפחת כוחן של הבטחות כלליות לשנות את המגמה.

4. **בהקשר רחב יותר, קשיים גם בצד הרפובליקני של המפה** – מתוצאות ההצבעה אמש ניתן היה להתרשם כי מצבה של ישראל במפלגה הרפובליקנית שפיר, כאשר רק חבר קונגרס מודח שהסתכסך עם הנשיא טראמפ תמך בהפסקת הסיוע. עם זאת, במעגלים אחרים ניכרת שחיקה מסוג אחר במעמדה של ישראל שאינה קשורה למדיניותה בתחום הפלסטיני. סגן הנשיא ואנס, שנמצא כעת במגננה על רקע הדשדוש בניסיונות עמם הוא מזוהה לפתור את המלחמה באיראן, יצא בשורת אמירות קשות ביחס לישראל. בראיון לפודקאסט הפופולרי של ג'ו רוגאן שפורסם אתמול, הסכים ואנס עם האמירה כי לג'פרי אפשטיין, עבריו המין שדמותו מרכזת אליה עיסוק בלתי פוסק בימין האמריקאי, היו קשרים למוסד או לרמות הבכירות ביותר במודיעין הישראלי. הוא גם טען שישראל מפעילה נגדו מערך הסברה על רקע תמיכתו בהסכם עם איראן, וחותרת להארכת המלחמה באופן נצחי. זאת, על רקע דיווחים כי ישראל שכרה את שירותיו של יועץ קמפיין לשעבר של טראמפ כדי לבצר את מעמדה בקרב צעירים שמרנים. ואנס נחשב למועמד מרכזי להוביל את המפלגה הרפובליקנית ביום שאחרי טראמפ. הוא איננו הסמן הקיצוני ביותר במפלגה ביחסו לישראל, אך הערותיו מבהירות כי גם במפלגה הרפובליקנית העתידית, מעמד ישראל אינו מובטח כלל.

עורכי הסדרה: ענת קורץ, רינת חרש ואלדד שביט.